

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny–Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Bartkowiak

Protokolant: st. sekr. sąd. Aleksandra Langocz

przy udziale Iluminaty Kaczmarek Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2018 r.

sprawy **M. W.**

oskarżonego z art. 178a § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Szamotułach

z dnia 25 września 2017 r., sygn. akt II K 600/17

1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) uznaje M. W. za winnego tego, że w dniu 29 maja 2017 r. około godziny 8.40 w miejscowości D., na ul. (...) II, pow. (...), prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki F. (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie po użyciu alkoholu, przy zawartości alkoholu nie przekraczającej 0,25 mg/l, która wynikała z przeprowadzonych badań wydychanego powietrza, przy uwzględnieniu niepewności pomiaru, tj. popełnienia wykroczenia z art. 87 § 1 kw i za to na podstawie tego przepisu wymierza mu karę 2 000 (dwa tysiące) złotych grzywny,

b) na podstawie art. 87 § 3 kw w zw. z art. 29 § 1 kw orzeka wobec M. W. środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, do kierowania którymi wymagane jest prawo jazdy kategorii B na okres 2 (dwóch) lat,

c) na podstawie art. 29 § 4 kw na poczet orzeczonego powyżej środka karnego zalicza obwinionemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 29 maja 2017 r.,

d) uchyla punkt 5 i zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania w sprawach o wykroczenia

1. Zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 50 złotych tytułem zwrotu zryczałtowanych kosztów postępowania w sprawach o wykroczenia za instancję odwoławczą oraz wymierza mu opłatę za obie instancje w kwocie 200 zł.

Hanna Bartkowiak

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Szamotułach, wyrokiem z dnia 25 września 2017 r. wydanym w sprawie o sygn. akt II K 600/17 **oskarżonego M. W.** uznał za winnego tego, że w dniu 29 maja 2017 r. około godz. 08:40 w miejscowości D., na drodze publicznej ul. (...) II, pow. (...), prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki F. (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości, gdzie przeprowadzone badanie o godz. 08:44 wykazało 0,26 mg/l alkoholu w

wydechanym powietrzu, tj. przestępstwa z art. 178a § 1 kk i za to na podstawie wymienionego przepisu wymierzył mu karę 200 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na 10 zł.

Na podstawie art. 42 § 2 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, do kierowania którymi wymagane jest prawo jazdy kategorii B na okres 3 lat.

Na podstawie art. 43a § 2 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 5.000 zł.

Na podstawie art. 63 § 4 kk na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych Sąd zaliczył okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 29 maja 2017 r.

Na podstawie art. 627 kpk i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych w kwocie 287,64 zł i wymierzył mu opłatę w kwocie 200 zł (k. 58).

Apelację od powyższego wyroku w ustawowym terminie wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając powyższy wyrok w całości. Skarżący zarzucił orzeczeniu rażąco obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku oraz rażąco obrazę przepisów prawa materialnego

W związku z tym, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o warunkowe umorzenie postępowania karnego na okres próby 1 roku oraz odstąpienie od orzekania środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów, ewentualnie o orzeczenie środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, do kierowania którymi wymagane jest prawo jazdy kategorii B na okres 1 roku (k. 67-71).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie była zasadna, jednakże jej wniesienie umożliwiło Sądowi odwoławczego kontrolę instancyjną zaskarżonego orzeczenia pod kątem rażącej niesprawiedliwości orzeczenia (art. 440 kpk), która w efekcie doprowadziła do korzystnej dla oskarżonego zmiany zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, że jego czyn stanowił wykroczenie z art. 87 § 1 kw i wymierzenia mu za to nowej kary.

Przyczyną ingerencji Sądu Okręgowego poza granice zaskarżenia były poczynione w toku kontroli instancyjnej odmienne od przyjętych w zaskarżonym wyroku wnioski odnośnie poziomu alkoholu w organizmie oskarżonego w zarzucanym mu czynie. Na wstępie konieczne jest wyjaśnienie, że oskarżony M. W. w dniu popełnienia zarzucanego mu czynu, a więc 29 maja 2017 r. został poddany w sumie czterem badaniom stanu jego trzeźwości dwoma urządzeniami elektronicznymi. Najpierw na miejscu zdarzenia funkcjonariusze Policji, którzy dokonali zatrzymania podsądnego przebadali dwukrotnie jego stan trzeźwości za pomocą urządzenia Alco-Sensosr IV (stosującego metodę utleniania elektrochemicznego): pierwsze badanie o godzinie 08:44 z wynikiem 0,26 mg/l alkoholu w wydechanym powietrzu, drugie badanie o godzinie 08:59 z wynikiem 0,27 mg/l (k.2-3v). Policjanci działając zgodnie z przepisem § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2015 r. w sprawie badań na zawartość alkoholu w organizmie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2153) z uwagi na zaistnienie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez oskarżonego przestępstwa udali się wraz z nim do Komisariatu Policji w P. celem dokonania kolejnych dwóch badań stanu trzeźwości M. W. urządzeniem elektronicznym z zastosowaniem metody spektrometrii w podczerwieni – Alkometr A2.0. Pierwsze badanie wykazało zawartość alkoholu w wydechanym powietrzu na poziomie 0,22 mg/l, natomiast drugie badanie zakończyło się wynikiem 0,23 mg/l (k. 4-6). Badania te wykonywane były w odstępie jednej minuty. Natomiast, nie jest możliwym ustalenie dokładnego czasu wykonania obu tych badań. Bowiem czas dokonania badań urządzeniem Alkometr A2.0 wynikający z wydruków znajdujących się na karcie 4 akt sugeruje, że oba te badania zostały dokonane o godz. 08:58 i 08:59 czyli w międzyczasie badania stanu trzeźwości oskarżonego urządzeniem Alco-Sensor IV dokonanym na miejscu zatrzymania. Natomiast takie ustalenia stoją w sprzeczności do zeznań funkcjonariuszy Policji M. K. oraz J. M., którzy racjonalnie podawali, że dopiero po wykonaniu dwóch badań urządzeniem Alco-Sensor IV na miejscu zatrzymania udali się wraz z M. W. na Komisariat Policji w P. i tam

dokonane zostały kolejne badania stanu trzeźwości oskarżonego urządzeniem Alkometr A2.0. Mimo tych niepewności co do godziny badania urządzeniem Alkometr A2.0, stwierdzić należało, że ustalenie dokładnego czasu obu badań dokonanych w/wym urządzeniem nie ma kluczowego znaczenia dla przedmiotowej sprawy, a powyższy brak, mając także na względzie kierunek wniesionej na korzyść apelacji, czynił niecelowym uzupełnienie materiału dowodowego w tym zakresie.

Skupiając zaś uwagę na wynikach badania stanu trzeźwości oskarżonego, zupełnie niezrozumiałym dla Sądu Okręgowego było pominięcie przez Sąd Rejonowy w ustaleniach stanu faktycznego odnośnie zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu danych wynikających z dwóch kolejnych badań wykonanych już na Komisariacie Policji w P. urządzeniem Alkometr A2.0. Zwłaszcza, że Sąd I instancji ujawnił i włączył w poczet materiału dowodowego zarówno dokumenty związane z badaniami urządzeniem Alco-Sensor IV (k. 2-3v), jak i dotyczące badań urządzeniem Alkometr A2.0 (k. 4-6). Natomiast wszystkie te badania mają znaczenie dla przedmiotowej sprawy z uwagi na wątpliwości, które zaistniały odnośnie wyników badań dokonanych urządzeniem Alco-Sensor IV, o których będzie mowa poniżej.

Wracając do analizy wyników wszystkich czterech badań stanu trzeźwości oskarżonego Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że w treści dokumentów świadectw wzorcowania zarówno urządzenia Alco-Sensor IV, jak i Alkometr A2.0 wskazane są wartości niepewności pomiaru danym urządzeniem. Sąd Rejonowy tych danych nie wziął w żaden sposób pod uwagę ustalając zawartość alkoholu w wydychanym przez M. W. powietrzu, choć obracał się w wartościach granicznych dla stanu nietrzeźwości. Przyjął zatem wartość wyników badań dokonanych na miejscu zatrzymania w godzinach 08:44 oraz 08:59 (nota bene błędnie określił w uzasadnieniu wyroku wynik badania dokonanego o godzinie 08:44), a więc odpowiednio 0,26 mg/l oraz 0,27 mg/l. Natomiast niepewność pomiaru urządzeniem Alco-Sensor IV w przypadku wyniku wartości 0,25 mg/l wynosi 0,02 mg/l (świadectwo wzorcowania urządzenia Alco-Sensor IV, k. 3-3v). W związku z tym zawartość alkoholu w wydychanym przez oskarżonego powietrzu w trakcie badania o godzinie 08:44 wynosiła w granicach od 0,24 mg/l do 0,28 mg/l, natomiast zawartość ta w trakcie badania dokonanego o godzinie 08:59 wynosiła w granicach od 0,25 mg/l do 0,29 mg/l.

Wobec tak ukształtowanych granic zawartości alkoholu w wydychanym przez oskarżonego powietrzu istnieją wątpliwości, czy w dniu 29 maja 2017 r. w trakcie zatrzymania przez funkcjonariuszy Policji podczas prowadzenia samochodu osobowego marki F. (...) o nr rej. (...) oskarżony znajdował się w stanie nietrzeźwości w rozumieniu art. 115 § 16 kk, czy jedynie w stanie po użyciu alkoholu. Zgodnie bowiem z art. 115 § 16 kk dla uznania, że sprawca znajdował się w stanie nietrzeźwości konieczne jest ustalenie, zgodnie z którym zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego przez niego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość. W konsekwencji zawartość alkoholu na poziomie 0,25 mg/l nie jest stanem nietrzeźwości w rozumieniu omawianego przepisu, gdyż nie przekracza wartości 0,25 mg/l. Wspomnianych niepewności nie rozstrzygają dokumenty związane z badaniami dokonanymi urządzeniem Alkometr A2.0 analizowane również z uwzględnieniem niepewności pomiaru tego urządzenia, ponieważ wyniki otrzymane w tych badaniach były niższe niż te otrzymane na miejscu zatrzymania oskarżonego i nie stwierdzały stanu nietrzeźwości.

Zgodnie z art. 5 § 1 kpk oskarżonego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie udowodniona i stwierdzona prawomocnym wyrokiem. Istota domniemania niewinności sprowadza się do tego, że oskarżony jest w procesie karnym niewinny, a „przeciwne” musi mu być udowodnione, przy czym związana ściśle z domniemaniem niewinności zasada in dubio pro reo w art. 5 § 2 kpk nakazuje rozstrzygnąć nie dające się usunąć wątpliwości na jego korzyść. Oznacza to, że udowodnienie winy musi być całkowite, pewne, wolne od wątpliwości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 1999, V KKN 362/97, Prok. i Pr. - wkł. 1999/7-8/11). Te jedne z podstawowych zasad procesu karnego znajdują również zastosowanie w stosunku do sprawców wykroczeń, niezależnie od zmiany trybu toczącego się wobec nich postępowania, gdyż Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia poprzez art. 8 recypuje przepisy z art. 5 § 1 i 2 kpk.

Uwzględniając powyższe, a także fakt, że wyczerpane zostały wszystkie możliwości dowodowego ustalenia okoliczności koniecznych do rozstrzygnięcia sprawy, uznać należało, że zaistniały w tym przypadku nie dające się usunąć wątpliwości, które rozstrzygnąć należało na korzyść oskarżonego M. W.. Sąd Okręgowy uczynił zadość normie

wynikającej z art. 5 § 2 kpk i przyjął na korzyść oskarżonego, że zawartość alkoholu w wydychanym przez niego powietrzu była równa dolnym granicom wartości wykazanych przez badania dokonane urządzeniem Alco-Sensor IV o godzinach 08:44 oraz 08:59, z uwzględnieniem niepewności pomiaru wynikającej ze świadectwa wzorcowania, a więc odpowiednio 0,24 mg/l oraz 0,25 mg/l. Natomiast przyjęte na korzyść podsądnego wartości wyczerpują jedynie definicję stanu po użyciu alkoholu, o którym mowa w art. 87 § 1 kw.

Wobec tego, Sąd odwoławczy, orzekając w oparciu o art. 400 § 1 kpk zmienił zaskarżone orzeczenie i orzekł odmiennie co do istoty, uznając podsądnego za winnego tego, że w dniu 29 maja 2017 r. około godziny 8.40 w miejscowości D., na ul. (...) II, pow. (...), prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki F. (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie po użyciu alkoholu, przy zawartości alkoholu nie przekraczającej 0,25 mg/l, która wynikała z przeprowadzonych badań wydychanego powietrza, przy uwzględnieniu niepewności pomiaru, tj. popełnienia wykroczenia z art. 87 § 1 kw.

Zgodnie z art. 87 § 1 kw kto, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym podlega karze aresztu albo grzywny nie niższej niż 50 zł.

Sąd II instancji nie miał wątpliwości, że w kontrolowanym przypadku wyczerpane zostały wszystkie znamiona przedmiotowo-podmiotowe istotne dla przypisania sprawcy opisanego wyżej wykroczenia. Poza kwestią stwierdzonego stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu, wszelkie inne rozważania dokonane w tej mierze przez Sąd Rejonowy niezbitnie wskazywały, że w oznaczonym miejscu i czasie oskarżony (który stał się de facto obwinionym) kierował samochodem osobowym na drodze publicznej w stanie po użyciu alkoholu. Zgodzić się przy tym trzeba, że dokonał tego umyślnie, co najmniej w zamiarze ewentualnym. M. W. spożywając wieczorem alkohol, a następnie wsiadając rano do samochodu musiał przewidywać, że znajduje się w stanie po użyciu alkoholu.

Konsekwencją dokonanej modyfikacji było ponowne rozważenie jaką karę podsądny winien ponieść za swój czyn. Sąd Okręgowy zdecydował się wymierzyć M. W. karę grzywny w wymiarze 2000 zł.

Zdaniem Sądu II instancji kara tego rodzaju (o charakterze finansowym) i określona w tej wysokości oddaje należycie stopień społecznej szkodliwości czynu przypisanego M. W. oraz stopień jego zawinienia, dając podstawy by przyjmować, że będzie ona odebrana tak przez sprawcę, jak i opinię publiczną, jako adekwatna dolegliwość za popełniony czyn karalny. Kara ta uwzględnia też dotychczasową niekaralność sprawcy oraz jego dotychczasową pozytywną postawę życiową (ustabilizowany tryb życia, praca zarobkowa). Przy ustalaniu wysokości grzywny zostały też wzięte pod uwagę zarówno możliwości finansowe sprawcy, uzyskującego stały dochód z tytułu prowadzonego gospodarstwa rolnego, jak i jego stosunkowo dobra sytuacja majątkowa. Zdaniem Sądu II instancji przy tak ukształtowanej karze M. W. będzie miał świadomość, iż za każde niewłaściwe, niezgodne z prawem zachowanie, należy się odpowiednio dolegliwa sankcja. Ponadto rodzaj oraz wysokość kary dają asumpt do stwierdzenia, iż jest ona sprawiedliwa, ani zbyt łagodna ani zbyt dolegliwa. Sąd Okręgowy ukształtował karę grzywny na takim samym poziomie jaka była orzeczona w zaskarżonym wyroku, mając na uwadze, że zawartość alkoholu w wydychanym przez podsądnego powietrzu była wysoka jak na wykroczenie z art. 87 § 1 kw i oscylowała na granicy przestępstwa z art. 178a § 1 kk. Ponadto nie zaistniały żadne szczególne przesłanki, które przemawiałyby za wyraźnym złagodzeniem kary, która w przypadku wykroczeń o znacznej społecznej szkodliwości czynu popełnionych po spożyciu alkoholu niosących za sobą poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu lądowym winna być odpowiednio surowa.

Na podstawie art. 87 § 3 kw w zw. z art. 29 § 1 kw Sąd II instancji orzekł również wobec M. W. środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, do kierowania którymi wymagane jest prawo jazdy kategorii B na okres 2 lat. Orzeczenie tego środka było obligatoryjne. Ponieważ w chwili czynu M. W. poruszał się samochodem osobowym, a do prowadzenia przez niego gospodarstwa rolnego (będącego jego jedynym źródłem utrzymania) niezbędne jest prowadzenie traktora, zakaz ten ograniczono tylko do tego jednego rodzaju pojazdów mechanicznych, a mianowicie tych, do których kierowania wymagane jest prawo jazdy kategorii B. Takie ograniczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych było też w zasadzie wymuszone kierunkiem wniesionej w sprawie apelacji. Natomiast czas trwania okresu zakazu określono, mając na uwadze z jednej strony wysokie stężenie alkoholu będącego na granicy pomiędzy

wykroczeniem z art. 87 § 1 kk, a przestępstwem z art. 178a § 1 kk, a z drugiej tą okoliczność, że podsądny nie stwarzał realnego niebezpieczeństwa na drodze, poruszał się prawidłowo po drodze, nie pokonywał też dużej odległości (kilka kilometrów).

Ponadto na podstawie art. 29 § 4 kw Sąd Okręgowy na poczt orzeczonego środka karnego zaliczył obwinionemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 29 maja 2017 r. (pkt 1c) wyroku).

W pkt 1d) wyroku, wobec zmiany stosowanej procedury, Sąd odwoławczy uchylił punkt 5 zaskarżonego orzeczenia i na podstawie art. 118 § 1 kpw w zw. z § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001r. Nr 118, poz. 1269) Sąd Okręgowy zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 zł tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania w sprawach o wykroczenia.

W pkt 2 Sąd Okręgowy rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego. Na podstawie art. 119 kpw w zw. z art. 636 § 1 kpk w zw. z § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001r. Nr 118, poz. 1269) Sąd zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 50 zł tytułem zwrotu zryczałtowanych kosztów postępowania w sprawach o wykroczenia za instancję odwoławczą. Natomiast na podstawie art. 10 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) wymierzono obwinionemu opłatę za obie instancje w kwocie 200 zł.

Hanna Bartkowiak